

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

SLUŽBA ZA TRANSPARENTNOST,
INTEGRITETO IN POLITIČNI SISTEM

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 87 11

F: 01 478 86 51

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Kontrola zračnega prometa Slovenije
d.o.o.
Zgornji Brnik 130n

4210 Brnik

info@sloveniacontrol.si

Številka: 090-52/2014/2

Datum: 20.05.2014

Zadeva: Odgovor v zvezi z novelo ZDIJZ-C – obseg zavezanosti javnih podjetij, ki so hkrati osebe pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava

Spoštovani,

Na Ministrstvo za notranje zadeve ste dne 07.05.2014 poslali vprašanje, ki se nanaša na obseg zavezanosti po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja. Navajate, da je Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o. (v nadaljevanju: KZPS) ustanovljena kot javno podjetje v skladu z zakonom, ki ureja zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa in izvaja gospodarsko javno službo. Hkrati je KZPS gospodarska družba v 100% lasti države. Glede na navedeno KZPS izpolnjuje pogoje tako za zavezanca po 1. členu ZDIJZ kot tudi po 1.a členu ZDIJZ. Zanima vas, v skladu s katerimi določili ZDIJZ mora torej postopati KZPS (predvsem tudi glede na določbo osmega odstavka 1.a člena ZDIJZ).

Kot ministrstvo pristojno za področje dostopa do informacij javnega značaja, vam v nadaljevanju v skladu z določbo 2. točke drugega odstavka 32. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Ur. l. RS, št. 51/2006 in 23/14; v nadaljevanju ZDIJZ) posredujemo naše mnenje.

Z novelo ZDIJZ-C je zakonodajalec razširil krog zavezancev, kar pomeni, da se od 17. 4. 2014 dalje uporabljata dva pojma zavezanca - »organ« in »poslovni subjekt pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava«. **Definiciji obeh pojmov sta jasni, v praksi pa se zastavlja vprašanje, kako ravnati v primeru, če zavezanec ustreza pojmu obeh, zlasti z vidika vodenja postopka, dolžnosti zavezancev, pa tudi glede same definicije informacije javnega značaja (4. in 4.a člen ZDIJZ)?** Postavlja se torej vprašanje, kako postopati, kadar je poslovni subjekt zavezan po 1. členu ZDIJZ (torej je bil že pred uveljavitvijo novele ZDIJZ-C zavezanec za posredovanje informacij javnega značaja) obenem pa je tudi poslovni subjekt pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava (npr. je gospodarska družba v večinski lasti Republike Slovenije) in kot tak zapade tudi pod definicijo zavezanih subjektov po drugem odstavku 1.a členu ZDIJZ.

Pri iskanju odgovora je treba izhajati iz ugotovitve, da je osnovni namen novele ZDIJZ-C povečati transparentnost upravljanja z javnimi sredstvi vseh poslovnih subjektov pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava. Zato novela ZDIJZ-C za vse poslovne subjekte pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava uvaja nove obveznosti, v bistvenem delu pa ne spreminja obveznosti za stare zavezance, ki niso poslovni subjekti pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava, niti ne posega v obseg pravnega varstva prosilcev v zvezi z zahtevami, ki so naslovljene na t.i. dosedanje zavezance.

Zakonodajalec je sicer »dvtirnost« določenih subjektov predvidel, zato je v osmem odstavku 1.a člena ZDIJZ navedel, da se za izvajalce javne službe in nosilce javnega pooblastila v delu, ki se nanaša na izvajanje javnega pooblastila ali javne službe uporabljajo določbe ZDIJZ, ki veljajo za organe, sicer pa določbe, ki urejajo dostop do informacij za poslovne subjekte pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava. Kaj to pomeni v praksi? Izvajanje javne službe oziroma javnega pooblastila se lahko v praksi izvaja v različni statusno-pravnih oblikah, lahko gre za osebe javnega ali zasebnega prava. **Določba osmega odstavka 1.a člena ZDIJZ se nanaša izključno na tiste zavezance po ZDIJZ, ki so ustanovljeni kot pravne osebe zasebnega prava in so nosilci javnih pooblastil oz. izvajalci javnih služb, obenem pa po definiciji iz 1.a člena ZDIJZ spadajo tudi med poslovne subjekte pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava** (npr. gospodarska družba v 100% lasti Republike Slovenije). Ti subjekti namreč pred uveljavitvijo novele ZDIJZ-c niso bili zavezanci za posredovanje informacij javnega značaja v celotni sferi svojega delovanja, ampak izključno v delu, ki se nanaša na izvajanje javne službe oz. javnega pooblastila. Temu je sledila tudi praksa Informacijskega pooblaščenca (npr. primerjaj odločitvi glede Pošte Slovenije, odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-52/2013/6 z dne 5. 4. 2013 in št. 090-30/2009 z dne 4. 5. 2009).

V drugo skupino zavezancev po 1. členu ZDIJZ pa je treba šteti subjekte, ki so **pravne osebe javnega prava in so izvajalci javnih služb in nosilci javnih pooblastil** (npr. javni zavodi, javni gospodarski zavodi, javna podjetja,...). Ti subjekti so bili že pred uveljavitvijo novele ZDIJZ-C zavezanci za posredovanje informacij iz celotne sfere delovanja po 1. členu ZDIJZ, za definicijo informacije javnega značaja pa se je uporabljal 4. člen ZDIJZ (glej npr. odločbo Informacijskega pooblaščenca glede javnega podjetja, ki opravlja komunalne storitve, št. 090-75/2011 z dne 29. 07.2011 ali odločbo št. 090-233/2011/15 z dne 8. 3. 2013). **Novela ZDIJZ-C v tem delu njihovih obveznosti ne spreminja. Če takšen subjekt, ki je pravna oseba javnega prava, izpolnjuje tudi kriterije za poslovni subjekt pod prevladujočim vplivom po drugem odstavku 1.a člena ZDIJZ, zanj dodatno veljajo obveznosti, ki jih novela ZDIJZ-C določa za nove zavezance** (predvsem npr. obveznost proaktivne objave podatkov po enajstem in dvanajstem odstavku 10.a člena ZDIJZ). Povedano drugače, tovrstni subjekti so vselej dolžni voditi postopek po ZDIJZ kot organ (izdaja upravne odločbe), hkrati pa se tudi zanje širi transparentnost za tiste informacije, ki jih ZDIJZ-C posebej navaja za »poslovne subjekte pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava« (npr. absolutna javnost podatkov po 6.a členu, proaktivna spletna objava informacij po 10.a členu ZDIJZ).

Ker je v praksi že zaznati dilemo glede vodenja postopkov po ZDIJZ in definicije pojma informacij javnega značaja, posebej poudarjamo, da se posebne določbe glede postopkovnih pravil t.i. »poenostavljen postopek«, ki so urejene v 26.a členu ZDIJZ, uporabljajo izključno za tiste »poslovne subjekte pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava«, ki hkrati ne sodijo med zavezane organe po prvem odstavku 1. člena ZDIJZ (npr. Zavarovalnica Triglav, Petrol,...), ostali zavezanci pa so dolžni voditi upravni postopek, kot je določen za »organe« in so ga že do sedaj vodili na ta način.

V skladu z navedenim, mora torej zavezanec, ki je bil do uveljavitve novele ZDIJZ-C, zavezan na podlagi 1. člena ZDIJZ in gre hkrati za »poslovni subjekt pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava« na podlagi 1.a člena ZDIJZ, proaktivno spletno objavljati (enajsti odstavek 10.a člena ZDIJZ) osnovne podatke – informacije javnega značaja - iz vseh donatorskih, sponzorskih, svetovalnih, avtorskih pogodb ali pogodb, ki obsegajo druge intelektualne storitve. To velja ne glede na postopek sklenitve pogodbe, torej ne glede na to, ali so bile tovrstne pogodbe sklenjene v okviru postopka javnega naročanja ali ne. Tovrstni zavezanec se glede osnovnih podatkov iz pogodb o izdatkih ne more sklicevati na izjemo poslovne skrivnosti (zanj velja določba prvega odstavka 6.a člena ZDIJZ).

S spoštovanjem,

mag. Mateja Prešern
vodja službe